

Vandringskvindens momentum

Elisabeth Toubros soloudstilling *Vandringskvindens momentum* viser nye fotografiske og installatoriske værker. Det er første gang Toubro bruger fotografiet, som et bærende element i en udstilling. Det er dog ikke kun i brugen af fotografiet Toubro viser fornyelse men også i udstillingens temaer, hvor hun uden tøven kaster sig ud i store spørgsmål om eksistens, tro, solidaritet, kønsroller og kunstens relation til disse emner.

Elisabeth Toubro er uddannet fra Det Kongelige Danske Kunstakademi i 1986 og brød samtidig igennem på kunstscenen som en del af tidens unge "cool" postmodernistiske billedhuggere. Toubro er bredt kendt for sine monumentale offentlige udsmykninger, så som *By-fraktal* fra 2000 på Søren Kirkegaards Plads i København og *Torvenes Brøndsløjfe* fra 2003 på St. Torv i Århus.

AF PHILIP DUE PIHL

Kan du fortælle kort hvad din udstilling *Vandringskvindens momentum* overordnet handler om?

Hvad handler den om? Jeg tror ikke, at jeg direkte kan sige, hvad den handler om, men jeg kan sige noget om, hvad jeg gerne vil med udstillingen, og hvor jeg gerne vil hen. Jeg har i lang tid syntes, at det har været svært som billedkunstner at komme til at arbejde med etiske og politiske emner, på en ikke budskabsorienteret facon, altså på en måde, hvor man ikke bare kan aflæse et klart budskab, som kunstneren vil videregive. Modsat virker det for mig, som om de andre kunstarter: musik, film og litteratur, ikke har det samme problem med at beskæftige sig med en bred vifte af menneskelige, etiske og politiske spørgsmål, eller diskussioner om frihed og ytringsfrihed eller kærlighed og samvittighed. Det er ikke et problem for dem, at behandle de emner lødigt og uden, at det bliver patetisk, tungt eller udpenslet. Det er jeg kommet til at savne i min egen kunstneriske praksis, og jeg har et behov for at bevæge mig ud i de, for billedkunsten, lidt farlige temaer. Derfor har jeg opfundet den her figur jeg kalder "vandringskvinden", som er en kvinde som skrifter køn gennem de fire performances, der dokumenteres gennem fotografierne i udstillingen. Den første performance foregår ude i naturen. Derefter vandrer hun mod byen og besøger Solidaritetshuset på Nørrebro og Grundtvigs Kirke og til sidst galleriet. Hun kunne også have besøgt en lang række andre betydningsladede rum, for eks. et supermarked eller et hospital, og det kan også godt være, at hun gør det en gang i fremtiden. Men vandringskvinden er den her figur, som både er fremmed for mig selv og som samtidig er mig og både mand og kvinde. Det har givet mig frihed til at besøge og arbejde i de betydningsladede rum, som ligger langt fra mit ensomme atelier, hvor alt hvad der er fyldt ind er noget jeg selv har bestemt skal være der. Det vandringskvinden gør er, at hendes vandring fører hende steder hen, der naturligt stiller spørgsmål definerede af det sted hun kommer, og alle steder forsøger hun at transformere oplevelserne og tankerne ind i en form for kunstværk. Det sker både i de enkelte performances, hvor vandringskvinden interagerer med de forskellige rum og så sker det i installationen i galleriet. I den bliver erfaringerne og materialerne fra de forskellige performances bundet sammen og der gives bud på hvordan en kunstnerisk krop svarer på de spørgsmål vandringerne har stillet.

Vandringskvinden bærer igennem fotografierne skilte eller bannere med forskellige udsagn. På vej hen til Solidaritetshuset står der for eksempel på skiltet "min

samvittighed, hendes samvittighed, hans samvittighed" mens der i vandringens sidste billede står "jeg hører til, han hører til, hun hører til". Kan du forklare nærmere, hvad de her skilte gør eller betyder?

Teksten på de skilte vandringsskivene bærer, er med til at give en forståelsesramme på de forskellige performances, de aktualiserer hvert besøg på hver deres måde. Eller definerer hvad jeg er optaget af i forhold til de forskellige steder, men uden at de reducerer besøgene til enkle budskaber. Ordene sat på de forskellige performances skal både give retning til besøgene, det vil sige de udstikker en ramme for dem, samtidig med de åbner dem.

Du siger, du mener billedkunsten har svært ved at behandle politiske og etiske temaer, set i forhold til andre kunstarter. Kan du fortælle hvordan du ser kunstens rolle i forhold til de her temaer, som ligger uden for kunstens eget rum?

Det er som om billedkunsten har opgivet at komme med udsagn, der også har rod i det, at vi er mennesker. Billedkunsten er blevet uhyggelig abstrakt. Billedkunsten er blevet et autonomt sprog, der kun henvender sig til sig selv og til anden billedkunst og til andre billedkunstnere. Det er ikke al billedkunst der er sådan, men det er en stærk tendens. Jeg ser ethvert kunstværk som et udsagn. Det at lave et kunstværk, er altid en bevægelse fra et nulpunkt til et udsagn; i overført betydning fra det tomme hvide papir til den færdige tegning. Men der er en forskel mellem det udsagn et kunstværk rejser og så det jeg kalder budskabskunst, et værk som kun har et enkelt budskab, som du skal kunne handle på. Mine kunstneriske udsagn kan du ikke handle på, men de kan give nuanceringer. Jeg ser det som, at værket spænder et meget bredt felt ud med sit udsagn, som kan relaterer sig til dybt forskellige ting og temaer. Og det kunstneriske udsagn kan indeholde modsatrettede temaer og kan på en gang spænde meget vidt, men samtidigt også indeholde en meget stor dybde. Det er det *Vandringsskivens momentum* handler om; at give nuanceret udtryk for noget gennem et kunstnerisk produkt. Og det noget er i dette tilfælde en bestemt del af verden set gennem vandringsskivens gøre og handlen og billedbearbejdning, der så går i dialog med betragterens egen indre dialog og billedmæssige associationer. Det handler om at få betragteren til at opleve og tænke over det som vandringsskivene tænker over, oplever og får erkendelse ved. Og hun møder samvittighed, tro, ytringsfrihed, fremmedgjorthed og spørgsmål om tilhørsforhold. På den måde bliver udstillingen et instrument til at gribe verden. Og på den måde relaterer det kunstneriske udsagn sig til både politiske og etiske problemstillinger, altså ved at komme med udsagn, som strækker sig ind over de her temaer, ved at udsætte tematiske felter. Men det forbliver udsagn og ikke budskaber eller påbud, og bliver på den måde nuanceringer af de temaer, politiske eller etiske, som udsagnet berører.

Kan du fortælle mere om de materialer du bruger i installationen og grunden til dens udformning?

De mange skærme udfolder sig på sin vis også som en vandring, den er horisontal og leder beskueren rundt i rummet. Skærmene er beklædt med stoffer og farver der griber fat i noget fundamentalt ved kunsten nemlig sanseligheden. Ordet æstetik kommer af at sanse. Samtidig så hænger installationen fast i loftet og peger ved hjælp af stjernerne på himmelrummet. Det er måske et lidt løstagtigt kunstværk idet det ikke rigtig samler sig og ikke har nogen kerne. Men det er naturligvis også en pointe, at kunstværket ikke må lukke

sig om sig selv, som traditionel skulptur gjorde det. Jeg har i længere tid nu brugt wirer i mine skulpturer, netop fordi jeg synes man kan skabe nogle meget åbne rumlige konstruktioner med det materiale; det er som en tegning, der får krop og effekt på rummet. Også det, at de griber fat i loftet er vigtigt, de forbinder sig på den måde til det jeg kalder samfundskroppen. De hæfter sig , også ved hjælp af tanken, fast på noget større eller noget uden for deres eget rum. I den her installation vikles wirer så også rundt om de fyldte T-shirts. T-shirtene er syet sammen to og to og fyldt med kassefyld, så de får volumen, og de formål som skriften på T-shirtene henviser til er sat sammen af modsatrettede udsagn.

Den sammenblanding af budskaber, som på sin vis nulstiller dem alle sammen, skal det forstås som sådan en klassisk postmodernistisk pointe: den store fortælling er slut og alt flyder og alt er ligegyldigt?

Nej, ikke at alt er ligegyldigt. Men der stilles naturligvis spørgsmålstejn ved, hvordan det er muligt at navigere i en jungle af budskaber, nu hvor den store fortælling er slut. I firserne, hvor jeg var ung, var vi meget optagede af at komme af med den store historie, fordi vi så de forskellige utopiers tidsalder som overstået, vi troede ikke på nogen utopi. Det gør jeg stadig ikke, men i dag interesserer jeg mig alligevel for at prøve at fortælle en stor historie. Altså forsøge at finde svar på spørgsmålene om hvad der er vigtigere end andet og hvad vi skal prioritere som menneskehed på alle planer, politiske og etiske, og at undersøge hvordan det kan være muligt at finde rundt nu, hvor utopierne og den store fortælling om al menings oprindelse og historiens afslutning ikke længere er troværdig.

Men er der ikke også en vis ironi i udstillingen overfor hvorvidt kunsten har noget at sige i forhold til spørgsmål om tro, køn og solidaritet? Eller en tvivl omkring hvorvidt de her temaer kan gives en kunstnerisk form?

Jo, der er tale om et eksperiment og ikke et resultat. Jeg er ikke sikker på at det lykkes, der er en margin af tvivl overfor, hvorvidt det lader sig gøre at nærme sig de her tematikker på et abstrakt kunstnerisk plan, uden det skal blive til et budskab. Der er i virkeligheden ingen ironi i projektet snarere en afvæbnende humor. Dobbelttydigheden er en vigtig ingrediens jeg har bragt med fra firsernes kunst. Den var vigtig fordi vi ikke ville give indtryk af at vi havde patent på Sandheden. På den anden side ville mit kunstneriske arbejde være værdiløst for mig selv, hvis ikke jeg turde tage kampen op med de emner, der betyder så meget for mig selv og så mange andre med mig.

Tak.